

Den här sidan har genererats genom maskinöversättning [Länk]. Maskinöversättningar kan innehålla fel som riskerar att minska tydligheten och exaktheten. Ombudsmannen frånsäger sig allt ansvar för eventuella avvikelser. För den mest tillförlitliga informationen och rättssäkerheten hänvisas till källversionen i engelska via länken ovan. För mer information, se vår [språk- och översättningspolicy](#) [Länk].

Beslut i ärende 1487/2016/EIS om Europeiska kommissionens svar på ett klagomål om att personer med funktionsnedsättning stigmatiseras av en bildvarning som används på tobaksvaror

Beslut

Ärende 1487/2016/EIS - **Undersökning inledd den** 11/07/2017 - **Beslut den** 11/07/2017 - **Berörda institutioner** Europeiska kommissionen (Inga ytterligare undersökningar motiverade)
|

Ärendet gällde Europeiska kommissionens svar på ett klagomål om att personer med funktionsnedsättning stigmatiseras av en bildvarning som används på tobaksvaror.

Klaganden, ombudsmannen för sociala frågor och chef för Schleswig-Holsteins antidiskrimineringsmyndighet i Tyskland, hävdade att bilden, som visar en person i rullstol tillsammans med en text som anger ”rökning orsakar stroke och funktionshinder”, skildrar personer med funktionsnedsättning i dåligt ljus. Bilden i fråga är en av flera sådana bilder som kommissionen har tillhandahållit.

Kommissionen förklarade att syftet med bilderna är att informera människor om riskerna med rökning. Den tillade att bilderna valdes efter ett mycket strikt urvalsförfarande.

Ombudsmannen undersökte frågan och ansåg att kommissionens förklaring på det hela taget var rimlig. Hon beslutade därför att ytterligare undersökningar av klagomålet inte är motiverade i detta skede. Hon förstår dock också att publiceringen av sådana bilder kan uppfattas negativt av personer med funktionsnedsättning och av organisationer som företräder dem. Ombudsmannen anser därför att det för framtiden och för att uppnå bästa möjliga balans mellan de olika intressen som står på spel vore lämpligt att samråda med lämpliga grupper i det civila samhället om valet av känsliga bilder innan de blir tillgängliga för allmänheten.

Bakgrunden till klagomålet

1. Klaganden är ombudsmannen för sociala frågor och chef för Schleswig-Holsteins

antidiskrimineringsbyrå i Tyskland.

2. Enligt EU:s tobaksdirektiv [1] ska cigaretter och rulltobaksförpackningar vara försedda med kombinerade hälsovarningar bestående av i) en bild, ii) en varningstext och iii) information om upphörande. "Biblioteket" för de bildvarningar som ska användas definieras i ett särskilt delegerat direktiv (direktivet om bildvarningar) [2] .

3. Den 22 augusti 2016 skrev klagandens företrädare till kommissionen och påpekade att hennes kontor hade mottagit ett antal klagomål avseende en varningsbild som användes på tobaksförpackningar (bildens text anger att "*moking orsakar stroke och funktionshinder*"). De ansåg att en av bilderna, som visar en person i rullstol, diskriminerade och stigmatiserade personer med funktionshinder. De hävdade att bilden föreställde personer i rullstol i dåligt ljus, medan uppenbarligen inte alla funktionshinder som krävde att människor skulle använda rullstolar orsakades av rökning.

4. Den 21 september 2016 svarade kommissionen klaganden. Det beklagade att vissa människor kände sig diskriminerade på grund av bilden. Den hävdade dock att bilden inte stigmatiserade någon och inte heller var den diskriminerande. Den angav att syftet med de olika bilder som den använde var att informera potentiella konsumenter om riskerna med rökning. Kommissionen förklarade vidare att bilderna valdes efter ett mycket strikt urvalsförfarande där särskild uppmärksamhet ägnades åt det allmänna målet att förebygga och minska tobakskonsumtionen. I detta syfte hade kommissionen även samrått med medicinska specialister [3] .

5. Klaganden var missnöjd med kommissionens svar och vände sig till ombudsmannen.

Utredningen

6. Ombudsmannen inledde en undersökning av klagomålet och konstaterade följande påståenden:

Kommissionen har inte lämnat ett övertygande och uttömmande svar till klaganden.

7. Under undersökningens gång beaktade ombudsmannen vederbörligen de uppgifter som lämnats i klagomålet. Hon gjorde i synnerhet en grundlig analys av den korrespondens som hade ägt rum mellan kommissionen och klaganden innan klaganden vände sig till ombudsmannen. Ombudsmannen genomförde också sin egen forskning, bland annat kontakt med Europeiska handikappforumet. Den senare uttryckte oro över bildernas lämplighet.

Påståendet att kommissionen inte har lämnat ett adekvat svar

Argument som läggs fram för ombudsmannen

8. Enligt klagandens uppfattning stigmatiserade bilden personer med funktionsnedsättning. Han hävdade att funktionshinder som kräver rullstolsanvändning vanligtvis inte är resultatet av rökning. Dessutom porträtterade bilden rullstolsanvändare som "svåra, olyckliga och desperata". Han hänvisade även till innehållet på den webbplatslänk som kommissionen hade hänvisat till i sitt svar på klagomålet. Klaganden ansåg att innehållet i denna länk felaktigt stöder uppfattningen att bilderna är "medicinskt korrekta". Han ifrågasatte också det faktum att

kommissionens samråd med juridiska experter endast gällde upphovsrätsfrågor.

Ombudsmannens bedömning

9. Ombudsmannen är medveten om att användningen av bilder på personer med funktionsnedsättning är en känslig fråga som har varit mycket kontroversiell på nationell nivå [4]. I enlighet med artikel 8 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning bör konventionsstaterna avstå från att skapa negativa bilder när det gäller funktionshinder eller bilder som kan uppfattas som sådana. De bör i stället främja positiva uppfattningar om personer med funktionsnedsättning.

10. Samtidigt noterar ombudsmannen att tobaksbruk är ett stort folkhälsoproblem i EU. I detta fall är bilden avsedd att visa att en av de många negativa konsekvenserna av tobaksbruk är allvarlig oförmåga till följd av rönksrelaterade sjukdomar. Kommissionen förklarade att i) syftet med bilderna är att informera och varna befintliga och potentiella rökare om sådana risker och att den ii) hade rådfrågat medicinska specialister om bilderna och deras lämplighet för den medföljande varningstexten.

11. Målet att minska och eliminera användningen av tobaksvaror är utan tvekan en av de högsta folkhälsoprioriteringarna i hela EU. Användningen av grafiska och ibland chockerande bilder har under en tid nu varit en integrerad del av ansträngningarna för att uppnå detta mål. Vid val av lämpliga bilder finns det en balans mellan att maximera effektiviteten och säkerställa känslighet för positionen för personer för vilka vissa bilder kan vara stötande. De bilder som godkänts för användning som hälsovarningar för tobaksvaror återfinns i en bilaga till ett delegerat EU-direktiv [5]. Ombudsmannens mandat gör det inte möjligt för henne att ifrågasätta innehållet i den lagstiftning som godkänts av unionslagstiftaren. Ombudsmannen anser dock att kommissionen på det hela taget har gett ett rimligt svar på klagomålet och att det därför inte finns någon grund för ytterligare undersökningar.

12. Samtidigt betonar ombudsmannen vikten av att EU:s förvaltning tar hänsyn till medborgarnas uppfattningar och behovet av att främja en positiv bild av EU. I varje framtida översyn av de bilder som måste tryckas på förpackningarna för tobaksvaror anser ombudsmannen att det skulle vara till hjälp för kommissionen att samråda brett och inte bara med hälso- och sjukvårdspersonal. Som framgår av detta klagomål kan vissa av dessa bilder vara särskilt känsliga för personer med funktionsnedsättning. Ombudsmannen anser därför att samråd med lämpliga grupper i det civila samhället skulle vara särskilt användbart för att uppnå bästa möjliga balans mellan rättigheter och intressen för personer med funktionsnedsättning å ena sidan och folkhälsoperspektivet å andra sidan.

Slutsats

På grundval av undersökningen av detta klagomål avslutar ombudsmannen det med följande slutsats:

Inga ytterligare undersökningar är motiverade.

Ombudsmannen betonar vikten av att EU:s administration tar hänsyn till medborgarnas

uppfattningar och behovet av att främja en positiv bild av EU. I varje framtida översyn av de bilder som måste tryckas på förpackningarna för tobaksvaror anser ombudsmannen att det skulle vara till hjälp för kommissionen att samråda brett och inte bara med hälso- och sjukvårdspersonal. Som framgår av detta klagomål kan vissa av dessa bilder vara särskilt känsliga för personer med funktionsnedsättning. Ombudsmannen anser därför att samråd med lämpliga grupper i det civila samhället skulle vara särskilt användbart för att uppnå bästa möjliga balans mellan rättigheter och intressen för personer med funktionsnedsättning å ena sidan och folkhälsoperspektivet å andra sidan.

Den klagande och kommissionen kommer att informeras om detta beslut.

Emily O'Reilly

Europeiska ombudsmannen

Strasbourg den 11 juli 2017

[1] Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/40/EU av den 3 april 2014 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror och relaterade produkter och om upphävande av direktiv 2001/37/EG (EUT L 127, 2014, s. 1).

[2] Kommissionens delegerade direktiv 2014/109/EU av den 10 oktober 2014 om ändring av bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/40/EU genom inrättande av biblioteket med bildvarningar som ska användas på tobaksvaror, EUT L 360, 2014, s. 22.

[3] Kommissionen uppgav att mer information om bildvarningarna kunde hittas på följande adress: http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/pictorialwarnings_tpd_en.pdf [Länk]

[4] Detta gäller till exempel trafiksäkerhetskampanjer.

[5] Se fotnot 2.